

El Consorci Besòs Tordera aposta per fer dipòsits de tempesta per reduir l'exposició dels rius a contaminants

L'incendi de Montornès posa de manifest la fragilitat del sistema

Montornès del Vallès

Ferran Polo

L'incendi que va cremar una illa de naus diverses de la setmana passada a Montornès ha tornat a posar de manifest la fragilitat dels ecosistemes fluvials en situacions d'emergència lligades al teixit industrial que envolta els rius. Per al Consorci Besòs Tordera (CBT), aquests riscos es podrien minimitzar amb la construcció de tancs de tempesta que garantirien la retenció d'aigües contaminades procedents, per exemple, de les tasques d'extinció d'un incendi industrial i evitarien que arribessin a l'ecosistema. A més, aquests dipòsits subterranis serien útils -sobretot- quan hi ha precipitacions intenses perquè permetrien reduir o evitar el volum d'aigua que sobreix directament cap als rius quan se supera la capacitat d'entrada a les depuradores. I, generalment, aquestes aigües arrosseguen brutícia que hi ha als carrers: porten burilles, llanues, plàstics o restes d'olis i carburants.

El CBT defensa que la construcció de tancs de tempesta és una acció que ara cal posar sobre la taula. "En condicions normals, el sistema funciona però quan hi ha episodis que alteren el dia a dia és quan patim", admet Manel Isnard, responsable de Medi Fluvial del CBT, que aposta "per enfortir i muscular" un entorn "que continua sent fràgil" amb la construcció de tancs de tempesta. Isnard recorda que episodis com el de la setmana passada -tot i tenir una afectació molt inferior de la que va tenir l'incendi de la planta de Ditecsa, també a Montornès, el desembre de 2019- fan fer passes enrere en la qualitat de l'entorn fluvial.

El Pla de Gestió del Districte de Conca Fluvial de Catalunya de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) preveu la construcció de tancs de tempesta. Isnard admet que són obres "càres" i complexes perquè cal incorporar-los en un espai amb un urbanisme molt consolidat".

"Primer es va fer l'urbanisme i, després, hem anat fent la xarxa de sanejament a sota. Quan es van fer la majoria d'aquests polígons, les fàbriques abocaven directament al riu", recorda Isnard, que explica que a la conca del Besòs només el polígon del sector de Can Montauca, a Lliçà d'Amunt, desenvolupat en la darrera dècada, comp-

ta amb tancs de tempesta. Isnard aposta per fer un estudi dels polígons i buscar els espais que podrien acollir aquestes instal·lacions. Fonts de l'Agència Catalana de l'Aigua apunten que la construcció de tancs de tempesta és "una competència municipal". Amb tot, el pla de gestió per al període 2023-2027, que està en exposició

Montornès reclamarà pels danys a la via pública

Montornès del Vallès

F.P.

L'Ajuntament de Montornès presentarà una reclamació pels danys que l'incendi de les naus del carrer Antonio Machado hagi pogut causar en elements de la via pública com el paviment, l'enllumenat i la xarxa de clavegueram. "S'iniciaran les tasques de reclamacions corresponents", va explicar l'alcalde, José Antonio Montero.

Tècnics municipals van fer dilluns mateix una visita a la zona per analitzar possibles afectacions. Segons fonts municipals, dijous encara es continuava

recopilant informació i no s'havia quantificat l'afectació. Els tècnics també van fer una inspecció a les naus situades a pocs metres de les cremades per assegurar que no tenien afectacions estructurals. A la vegada, s'analitza la documentació i l'licències de les empreses afectades pel foc.

Montero va destacar l'actuació dels bombers: "La intervenció va ser molt bona. Estem en bones mans" -i va celebrar que no hi hagués afectacions personals. Va agrair l'ajuda de les policies dels municipis veïns que van col·laborar en les tasques de control del perímetre de seguretat.

Manel Isnard, tècnic del Consorci Besòs Tordera, observa l'entorn del Besòs, uns metres aigües avall del riu Congost.

Vistes i grans parts de l'empresa on va començar el foc de dissabte a la tarda que es va escapar per tota l'illa de naus.

pública, preveu una inversió de 63 milions "en mesures com la construcció de sistemes de retenció d'aigües pluvials i l'execució d'instal·lacions per minimitzar l'impacte". Aquesta s'articularà a través de subvencions destinades als ens locals.

Des de la plataforma SOS Vallès, que aplega entitats ecologistes, defensen que les empreses "han de tenir una bassa per contenir les aigües i productes contaminants en cas d'incendi, explosió o incident industrial". Insisteixen que és una normativa existent des de fa 30 anys a nivell europeu. Però a l'Estat espanyol, "és un problema majúscul que la Comissió europea ja ha dit que s'ha de solucionar".

SOS Vallès demana a l'ACA que "analitzi per què ha passat aquest vessament incontrolat d'aigua contaminada per l'apagament del foc i que es prenguin mesures correctores perquè aquest tipus d'incidents no es repeteixin". Recorden que és una situació que es repeteix -ja va passar el desembre de 2019 amb l'incendi de Ditecsa, també a Montornès- i que això passa "davant la incapacitat de control de les administracions i la manca de funcionament de les mesures de seguretat imposades per les activitats industrials".

Les entitats ambientalistesacusen l'ACA i el Consorci Besòs Tordera de menysprear "l'obligatorietat dels protocols de les activitats industrials" que no compleixen les directives europees i que no deriven en expedients informatius.

PENDENTS DE LES ANALITQUES DELS AIGÜES

L'Agència Catalana de l'Aigua va agafar mostres de l'aigua del riu l'endemà de l'incendi i en dies posteriors. Encara no se'n coneixen els

Uns 4.500 metres cúbics d'aigua contaminada, pendents de tractar

Montornès del Vallès

L'estació depuradora d'aigües residuals de Montornès va retenir uns 4.500 metres cúbics d'aigua amb restes de productes químics procedents de les tasques d'extinció de l'incendi. Es va desviar a uns dipòsits que estaven buits. Ara s'està pendent de rebre els resultats de les anàlisis fetes -hauran de determinar quin tipus de productes contenen- per establir com es farà el tractament d'aquestes aigües residuals. La depuradora ja ha pogut recuperar el funcionament normal.

resultats. En total, s'estima que el vessament va provocar la mort d'unes 400 carpes i d'uns 220 exemplars de bagres i llopetes. També de tres anguilles. La majoria de peixos morts es van trobar al tram de Montcada i Santa Coloma. L'afectació al tram més proper al vessament va ser inferior i només s'hi han localitzat alguns exemplars morts de forma puntual. Manel Isnard, tècnic del CBT, valora que aquests dies s'hi continuen veient exemplars de berronet pescaire o de corb marí. "Si hi són, és que hi ha peixos".

L'Observatori Rius, que depèn del Consorci Besòs Tordera, farà entre els mesos d'abril i maig, els mostreigs de les poblacions de peixos i d'invertebrats. Un dels punts d'estudi és just a la zona de l'aiguabarreig del Congost i del Mogent, uns centenars de metres aigües avall del tram del riu Congost on es va produir l'abocament després d'aquest darrer incendi.

El temporal 'Glòria' va afavorir les espècies autòctones de peixos a la Tordera

Va endur-se els sediments i va desoculir els hàbitats que faciliten la reproducció

Granollers

F.P.

El temporal Glòria del gener de 2020 va tenir un impacte positiu per a les espècies autòctones de peixos que es poden trobar a la conca de la Tordera. La riada es va emportar els sediments que hi havia al riu i va deixar als descobert els hàbitats, un element que facilita la reproducció d'espècies autòctones com el barb. "Des d'un punt de vista ecològic va ser important. L'any següent hi va haver un pic de peixos. Per exemple, va augmentar la densitat de barbs", explica Emili Garcia Berthou, catedràtic d'Ecologia de la Universitat de Girona i responsable de la línia de seguiment de peixos de l'Observatori Rius, vinculat al Consorci Besòs Tordera. Garcia-Berthou va explicar el monitoratge que es fa a les conques del Besòs i de la Tordera en una jornada tècnica a la seu de la Fundació Rius, a Granollers.

El treball de l'Observatori Rius posa de manifest que els trams que s'asseguen tenen menys abundància i menys riquesa de peixos que els que no ho fan. I la mida dels individus és menor. En aquest sentit, la conca del Besòs es veu beneficiada del transvasament indirecte del riu Ter amb l'aigua de consum de boca. "Hi ha més cabal del que tenia abans de manera natural i, per tant,

s'asseca menys." Garcia-Berthou admet que episodis de contaminació com el de divendres passat "són situacions que generen un impacte".

El seguiment de les poblacions de peixos a la Tordera es va iniciar el 2003 amb l'antic Observatori de la Tordera. Ara, inclou 10 punts a la conca, set al tram principal i tres en afluent. En el cas de la conca del Besòs, els estudis van iniciar-se el 2019. Hi ha 11 punts de mostres entre el riu Besòs i els principals rius de la conca com el Congost, el Mogent o el Tenes. "És important donar continuïtat als monitoratges i impulsar més mostrejos anuals, ja que són clau per a l'obtenció d'informació de molt de valor per interpretar el medi fluvial. Els peixos són bons bioindicadors", sosté.

"El Tenes, de la bromera a la lludriga", a Lliçà d'Amunt

Lliçà d'Amunt
Manel Isnard, biòleg i responsable de medi fluvial del Consorci Besòs Tordera, farà aquest divendres la xerrada "El Tenes, de la bromera a la lludriga" a l'Ateneu l'Aliança, a Lliçà d'Amunt. L'acte començarà a les 8 del vespre.

Parets farà dues basses per a fauna a la llera del Tenes

L'Ajuntament presenta el pla de restauració, que afecta 11 hectàrees

Parets del Vallès

El 9 NOU

El projecte de renaturalització de la llera del riu Tenes a Parets preveu la creació de dues basses dins de la llera per facilitar l'estada i l'observació de la fauna. Aquesta és una de les accions incloses en el pla que es va presentar la setmana passada en el marc de la reunió de la Taula de Treball pel Canvi Climàtic. La proposta preveu altres

intervencions de renaturalització d'aquest entorn, que suma 11 hectàrees entre els espais de la llera i altres zones properes. "És un espai que no s'ha de preservar, s'ha de renaturalitzar. Aquesta és la primera conclusió tècnica que donem com a resposta al procés participatiu, i, per tant, s'han de fer accions de renaturalització positives que permetin anar a uns estàndards de biodiversitat i d'aprofitament per part de

les persones molt més alt", ressaltava Martí Franch, arquitecte redactor del projecte. Per l'alcalde, Francesc Juzgado, aquest és "un projecte molt bo per a Parets" i que "seria exportable a altres municipis". "Quan estigui executat, serà un guany natural pel nostre municipi i contribuirà, a més, a reduir la petjada de diòxid de carboni", va afegir.

A banda de les basses per a fauna, l'actuació inclou la

El projecte busca renaturalitzar la llera del riu Tenes al barri de Parets.

plantació d'espècies autòctones o la millora de camins. Les primeres tasques que s'han fet, però, són de neteja, desbrossament i retirada d'espècies vegetals al·lòctones com la canya americana. Aquesta intervenció es finançarà amb recursos de l'Agència Catalana de l'Aigua i també hi participen tres operaris a través d'un pla d'ocupació local.

El projecte aspira a obtenir finançament dels fons europeus Next Generation. Cobriria un 95% del finançament, va explicar la regidora de Medi Ambient, Rosa Martí. La inversió prevista és de 965.000 euros. D'aquests, mil·lió d'euros està aportat per la Diputació de Barcelona.

Les Franqueses busca recursos als fons europeus per renaturalitzar els guals del riu Congost

Les Franqueses del Vallès

El 9 NOU

L'Ajuntament de les Franqueses vol reduir l'impacte que tenen sobre el riu Congost els antics guals de Cal Forcadell i del Falgar amb les estructures de formigó que permetien travessar el riu Congost en vehicles privats. Tots dos passos estan ara

tallats al pas de vehicles -el darrer va ser el del Forcadell, tallat des del novembre de l'any 2020 després de detectar-hi danys estructurals greus causats per una riada- i només es poden creuar a peu o amb bicicleta. La restauració de la llera en aquests dos punts forma part del projecte de millora ambiental del riu Congost

que el consistori ha presentat als fons europeus Next Generation. L'Ajuntament aspira a obtenir una subvenció de prop de 700.000 euros per tirar aquests accions endavant. La resolució es coneixerà en mig any, han explicat fonts municipals en una nota.

El propòsit és fer un seguit d'accions per a la millora de l'ecosistema del riu i renaturalitzar l'entorn. Es vol potenciar la flora autòctona, la retirada d'elements aliens al riu o la millora de la connectivitat. El projecte, que vol reforçar la transformació iniciada amb el parc del Falgar, inclou plans de conscienciació dirigits a la ciutadania.